

**Ocena rozprawy doktorskiej,
części teoretycznej i praktycznej,
Pani mgr inż. arch. Aleksandry Truchel**

**„BAGAŻ – O NAPIĘCIACH ZNACZENIOWYCH W MODUŁOWYCH
OBIEKTACH PRZESTRZENNYCH, ZALEŻNIE OD SKALI I RELACJI
Z OTOCZENIEM”**

**sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuk plastycznych,
w dyscyplinie artystycznej – sztuki piękne, wszczętym przez Radę Wydziału Sztuk Pięknych
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu
Promotor: dr hab. Grzegorz Maślewski, prof. UMK**

Panią Aleksander Truchel miałem okazję poznać podczas interdyscyplinarnego sympozjum w Lubostroniu. Uczestniczyli w nim przedstawiciele środowiska toruńskiego i poznańskiego artyści, architekci i naukowcy. Prezentacja Pani Aleksandry stanowiła istotny wkład w budowanie interdyscyplinarnego dialogu, wymiany myśli, przeglądu efektów twórczych i naukowych oraz technologicznych poszukiwań.

Pani magister inż. arch. Aleksandra Truchel odbyła studia magisterskie na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej (dyplom w 2007 r.), następnie – studia inżynierskie na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Gdańskiej (dyplom w 2008 r.), oraz – jako wolny słuchacz – studia podyplomowe na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w zakresie problematyki zabytkoznawczej i konserwatorskiej architektury historycznej. Powyższe kwalifikacje zdobyte podczas studiów na Politechnice Gdańskiej, potwierdzone uzyskanymi tytułami, a także kształcenie uzupełniające na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika oraz praktyka (praca w rodzinnej firmie architektoniczno-budowlanej), a wreszcie praca pedagogiczna na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika są samo-referencyjne

Analiza rozprawy i części praktycznej pracy doktorskiej

Dysertacja

Na rozprawę doktorską składają się: autokomentarz, wspomnienia, relacje z badań i opis autorskich projektów i wystawy doktorskiej oraz zebrane materiały źródłowe znaczących światowych realizacji wybitnych designerów, architektów i biur architektonicznych. Wszystkie te elementy mają stanowić dopełniającą się całość.

Rozprawa doktorska podzielona jest na wstęp i siedem *rozdziałów*: 1. ZMYŚLY – DOŚWIADCZENIA – KREATYWNOŚĆ, 2. EKSPERYMENTY, 3. BADANIA NISZCZĄCE, 4. KOMFORT PRZEBYWANIA – MIEJSCE, 5. ARCHITEKTURA – MODUŁ JAKO DETAL FUNKCJONALNY I EMOCJONALNY, 6. BAGAŻ – MOJE PRZESTRZENNE INTERPRETACJE TEMATU ROZPRAWY DOKTORSKIEJ I PODSUMOWANIA.

Już we wstępie Autorka zadaje sobie i nam pytanie o tytułowy bagaż: *Czy mój BAGAŻ to kolekcja czy niedogodność?... Trofeum czy brzemię?*¹ Odpowiedzią jest rozprawa i dzieło dyplomowe. Autorka w swojej pracy szkicuje powiązanie wielozmysłowe człowieka z otoczeniem, zarówno immanentne, jak i to widzialne, kreowane i odczytywane za pomocą geometrii i struktur przestrzennych oraz reakcje na nie człowieka. Opisuje swoje wspomnienia, procesy twórcze, przeszłość i teraźniejszość przez spotkanie i działanie ze swoim synem Antonim. Wstęp zawiera także kluczową konstatację – imperatyw twórczego działania Pani Aleksandry Truchel, kierunek porządkujący działanie i uzasadniający uprawianie sztuki i jej pojmowanie: *Wreszcie – być może najważniejszym w mojej twórczości moduł – to człowiek. Jednostka w dużym stopniu powtarzalna, o podobnej strukturze, budująca społeczeństwa, a jednak posiadająca indywidualne cechy, zmieniające się pod wpływem relacji, doświadczeń, często ukryte lub widziane tylko z bliska. Człowiek, mały i duży, ten, który zawsze będzie dla mnie największą inspiracją do działania i tworzenia.*² Zapowiada konstruktywne działanie potencjalnej synergii przy postawie otwartej na współpracę i posiadającą bezcenną cechę w budowaniu relacji – empatię dla każdej osoby.

---

¹ S. 4.

² S. 5.

Treści osobiste stanowią osnowę i spoinę pomiędzy omawianymi przykładami o najwyższej randze z zakresu designu i architektury. W zasadzie każda z analizowanych kwestii tych dzieł znajdzie swoje odbicie w pracach Autorki dysertacji.

W pierwszym rozdziale, *ZMYSŁY – DOSWIADCZENIA – KREATYWNOŚĆ*, Autorka podejmuje szeroki zakres problemów. Omawia narzędzia do kształtowania kreatywności i wrażliwości na strukturę, własne metody pracy pedagogicznej ze studentami, ale szczególnie ze swoim synkiem. Jak sama zaznacza: *Podczas tworzenia zwykle działam intuicyjnie, z dziecięcą ciekawością i entuzjazmem. Z bazą wiedzy i zarysowanym planem, ale jednak z przeważającym pragnieniem eksperymentowania.*³ Przykład postawy dziecka, odwołania do wspomnień własnego dzieciństwa, reprodukcja grafiki z czasów uczęszczania na zajęcia plastyczne świadczą o tym, że ten okres w życiu doktorantki odgrywał ważną rolę i nadal stanowi źródło energii, wzór do eksperymentu z przekonaniem towarzyszącym zabawie. W dalszej części doktorantka omawia tworzywo do zabawy: klocki LEGO, duże klocki Holman, zagadnienie utylitarnej przestrzeni i unikatowe moduły mieszkań na przykładzie *Kompleksu Budynków Wielorodzinnych VM* w Kopenhadze, Duński Plac Zabaw efekt partycypacji dzieci i architektów, wykonany z marmuru. Analitycznie został omówiony, Jeana Nouvela Louvre Abu-Dhabi, Muzeum Cywilizacji z monumentalną kopułą zbudowaną z czterech różnych multiplikowanych i wielowarstwowo budujących sklepienie dające efekt deszczu światła. Punktem odniesienia dla czterech wariantów gwiaździstych modułów⁴ są autorskie warianty konturowych modułów do ażurowej kolumny⁵ i prezentowane grafiki czterech schematów: *Poszukiwałam interesującego wzoru, który jednocześnie wykorzystywałby kształt pojedynczego elementu, a poprzez jego zwielokrotnienie zyskiwałby nową jakość wizualną.*⁶ Ten związek pomiędzy pracą własną, a realizacją z Abu-Dhabi jest udany pod względem formalnym. Także fotografia dokumentująca roboczo złożone warstwowo wycięte na ploterze struktury modułowe są jakby zapożyczeniem czy też twórczym cytatem ze wspomnianej wielowarstwowej ażurowej struktury kopuły, także zrealizowane z czterech różnych modułów.

Inne przykłady dzieł to ażurowo-modułowy *Pawilon Serpentine* z 2016 r. autorstwa studia Big w *Serpentine Muzeum w ogrodach Kensington* w Londynie, *Centrum turystyczno-*

---

³ S. 22.

⁴ S. 19.

⁵ S. 58.

⁶ S. 58.

kulturowe w Xinxiang w Chinach z komplementarnymi modułami w skali architektonicznych części zespołu budowli, Eisenmana berliński Pomnik Pomordowanych Żydów Europy z komemoratywnym doświadczeniem za pomocą spacji i betonowych bloków-stel, Polski Pawilon na Expo 2020 w Dubaju z chmurą ażurowych kubików, naturalno-kulturowo-naukowego krajobrazu Polski, Eschera zagadnienie iluzji i multiplikacji wpływające na optyczne oddziaływanie. Całość została wzbogacona w wyczerpujący zbiór cytatów krytycznych oraz autorów wyżej wymienionych realizacji oraz lapidarne podsumowanie Pani Aleksandry.

Drugi rozdział, *EKSPERYMENTY*, to omówienie inicjowanych przez Autorkę od 6. roku życia eksperymentów twórczych. Pani Truchel analizuje własny linoryt i zapis wizualnej faktury w tym *kontekstu i relacji z otoczeniem*.⁷ Na uwagę zasługuje ślimak przedstawiony z góry i boku w jednym ujęciu.

Eksperyment wydaje się odgrywać istotną rolę dla doktorantki. Jest dla niej procesem, działaniem artystycznym i badawczym. Rozdział ten pozostawia największy niedosyt przez brak odniesień do innych teorii, np. Umberto Eco *Dzieło Otwarte* czy też Oskara Hansena teorii otwartej formy i koncepcji wielu innych artystów, teoretyków i architektów. Autorka wyznaje: *Moje dzieła miewają charakter **przerwanych w procesie tworzenia**, bo często nie jest dla mnie istotny efekt końcowy, a ten proces właśnie, eksperyment*.⁸ Inna kwestia, którą doktorantka lapidarnie sygnalizuje, to sprawa zmiany właściwości materiałów. Jest ona zapowiedzią następnego rozdziału.

W trzecim rozdziale, *BADANIA NISZCZĄCE*, Autorka opisuje swój projekt z I roku studiów na kierunku architektura: Kostka w Trawie. Podział kostki nastąpił w wyniku hipotetycznej interwencji trawy, jej wpływu na granitową kostkę. Rozdział kończy omówienie, a właściwie telegraficzny sygnał o ostatnich pracach: *Bagaż – Konwersacja* i *Bagaż Absorpcja*. Inna poruszona kwestia to *eksperymenty w Laboratorium Inżynierii Materiałowej*. Autorka przewrotnie zestawiała swoje fizyczne zmęczenie ze zmęczeniem materii... W następnych rozdziałach: *KOMFORT PRZEBYWANIA – MIEJSCE*, *ARCHITEKTURA – MODUŁ JAKO DETAL FUNKCJONALNY I EMOCJONALNY* omówione zostały na podobnej zasadzie inne wybitne dzieła

---

⁷ S. 21.

⁸ S. 22.

architektoniczne. Przedstawione przykłady składają się na autorską definicję modułu jako detalu.

Szósty rozdział, *BAGAŻ – MOJE PRZESTRZENNE INTERPRETACJE TEMATU ROZPRAWY DOKTORSKIEJ*, podsumowuje i wprowadza do kwestii struktury wizualnej – modułowej i stworzenia własnego wewnętrznego systemu. Zawiera także rozważania formalne relacji moduł – detal, a także subiektywnych procesów percepcji i recepcji oraz autorskiej kreacji. Dokumentacja dzieła doktorskiego zawiera także genezę wykorzystania tangramu i dokumentację procesu twórczego którego bohaterem jest syn Antoni. Efektem tego są trójwymiarowe interpretacje żurawia: *Właściwe miejsce, Po-byt i Nie-byt*. Pani Truchel wykonała makietę oraz model 3D. Zostały one udokumentowane i opisane w rozprawie.

Wartością pracy doktorskiej Pani inż. arch. Aleksander Truchel jest fakt, że korzysta ona z *bagażu* własnych doświadczeń i próby tworzenia syntezy i synergii w pracy doktorskiej trzech autonomicznych praktyk: inżyniera, inżyniera architekta i artysty/designera. Każda z autonomii, które Autorka próbuje połączyć, ma własny zasób/zbiór wiedzy. Poruszane kwestie sztuki, procesu artystycznego widziane są z innego punktu odniesienia a mianowicie intuicji. W kontekście ukształtowania w kulturze projektowo-technicznej tworzy to indywidualny profil który został na wiele sposobów wyrażony i wizualnie udokumentowany. Natomiast pewną słabością omawianych przykładów jest brak rozwinięcia poruszonych kwestii w formie opisowej. Również wymienione poniżej przykłady zostają powiązanie domyślne dopiero w projektowanych i zrealizowanych pracach prezentowanych na wystawie. Pod względem doboru materiały źródłowe zostały dobrze udokumentowane.

Uwagi krytyczne

Niedosyt budzi lapidarne podsumowanie Autorki ostatniego rozdziału jak również daleko posunięta powściągliwość w wyrażaniu własnych poglądów przy omawianiu dzieł innych autorów. W naukowej dysertacji i w przyjętej formule wydaje się konieczne wyważenie części analitycznej, o cechach obiektywnych, i rozważań twórczych, subiektywnych. Istnieje zasadnicza różnica między tekstem do katalogu a wpisaniem własnych refleksji w szerszy kontekst, który został wprowadzony, ale jedynie minimalnie przeanalizowany przez Autorkę

doktoratu (zaledwie siedem pozycji bibliograficznych). Potrzebne jest powiązanie z tytułem; o ile wyraz *BAGAŻ* sam w sobie jest wieloznaczną, trafną metaforą zawierającą osobiste doświadczenia – o tyle następna część powinna analizować strukturę formalną: *O NAPIĘCIACH ZNACZENIOWYCH W MODUŁOWYCH OBIEKTACH PRZESTRZENNYCH, ZALEŻNIE OD SKALI I RELACJI Z OTOCZENIEM*, powinien akcentować i wskazywać te napięcia. Słowa – klucze powinny budować kręgosłup dysertacji i jej komunikatywną argumentację. Nie powinny być artykułowane zdawkowo, podsumowywane jednym stwierdzeniem bądź zdaniem.

Inne uwagi krytyczne

1. Konieczna gruntowna korekta językowa.
2. Brak podpisu pod ponad stu ilustracjami przy dużej ich różnorodności. Wymaga częstego wertowania, szukania na końcu opisu prac, by stwierdzić, czy jest to szkic – wizualizacja, czy też realizacja. Istnieją też błędy w numeracji ilustracji i podpisach.
3. Ilustracje często małe – dwie obok siebie na stronie
4. Brak rozdzielania funkcjonalnego reprodukcji przywołanych w tekście: niektóre ilustrują proces twórczy, inspiracje, inne zaś to skończone prace – te powinny być zdecydowanie większe.
5. Zdjęcia dokumentujące realizacje jako pogładowe oraz wizualizacje powinny być wykonywane w pionie, tak aby nie deformować przestrzeni i pracy i tym samym nie fałszować percepcji i recepcji przekazu.

Analiza części praktycznej pracy doktorskiej na podstawie rozprawy

Pomimo wykazanych powyżej mankamentów zgromadzony zbiór ikonograficzny opisanych przykładów, koniecznych do zrozumienia autorskiej intencji dzieła, mając swoje rozwinięcie w autorskich opisach werbalno-wizualnych. Każda z poruszanych kwestii teoretycznych w rozprawie znajduje swoje zwięźczone w realizacji poszczególnych komplementarnych fragmentów składających się na wystawę, niemniej powyższe uwagi w znacznym stopniu utrudniają odbiór zamierzonego dzieła, w stosunku do prezentowanej wystawy. Analiza dzieła – recenzja – jest więc próbą uchwycenia zamierzenia, i potencjalnie możliwych do osiągnięcia efektów formalnych zestawionych rzeczywiście tu i teraz relacji i

agregacji pomiędzy przestrzenią i dedykowanym im pracom, wzajemnym konotacjom i relacji z odbiorcom, umożliwiającymi właściwe odczytanie prezentowanego doktoratu.

Wystawa składa się z pięciu prac: *Etapy I, Etapy II, (S)pokój, Po-byt / Nie-byt* i *Podłoga to lawa*.

Etapy I i Etapy II

Instalacja umieszczona na ścianie przy wejściu na wystawę działa jak sugestywna uwertura. Składa się z kilku taktów: czarnego pasa mozaiki *opus tessalatum* wykonane z dużych kostek, wydzielonego białego pola *passe-partout* i kubaturowego obiektu uniesionego za pomocą ażurowego niebieskiego prostopadłościennego stelażu. Niebieski kolor spełnia funkcję łącznika pomiędzy niebieskimi kryształami struktury na ścianie i wewnątrz czarnego pojemnika, dodatkowo podświetlonych. Całość daje możliwość czasoprzestrzennej bliskiej relacji nie tylko percepcji i recepcji ale także kontemplacji.

Continuum spinające poszczególne fragmenty pracy *Etapy I*: modułową mozaikę, ograniczoną tylko do krawędziowego ażurowego obrysu, pionowy niebieski prostopadłościan z niebieskim wsadem ograniczony do trójwymiarowego rysunku. Potencjalna gra formalna: światła i cienia jak omawiany w dysertacji *Deszcz Światła* i struktura *kinetycznej rzeźby chmury wędrujących ptaków z Polskiego Pawilonu EXPO 2020*⁹ w Dubaju.

(S)pokój

Monumentalna instalacja kubaturowa dzieląca mniejszą salę na jeszcze jedno wnętrze. Gra formalna dzielących przestrzeni czarnych ścian, ażurowej konstrukcji w otworze i niebieskiego światła.

Po-byt / Nie-byt

Dwuelementowa rzeźba-instalacja: marmurowa wypolerowana płyta z wewnątrz wyciętym rysunkiem tangramem żurawia, w płycie z płaskorzeźbą – reliefem odbija się formalny kontrast, niebieski ażurowy wydruk ptaka 3D o tym samym kształcie, ale w rozwiniętym w przestrzeni rozczłonkowanym na poszczególne płaszczyzny, mobilnym jak

---

⁹ S. 43.

w rzeźbie Calderona. Stosunkowo kameralna rzeźba urzeka wyrefinowaniem formalnym, rysunku konturów nacięcia w kamieniu, odchylenia płaszczyzny kamiennego skrzydła odbijającego światło a perfekcyjnym wykorzystaniem nowych technologii materiałowym w górnej partii niebieskiego ptaka.

Podłoga to lawa

Praca na pograniczu instalacji, utylitarnej rzeźby, ekstrawaganckiego siedziska o formie wyszukanej sztuki designu oparta na układance, uprzestrzennionego żurawia w kolorze bieli ściany zwiększa oddziaływanie, kontrastuje z czernią obecną w pozostałych komplementarnych częściach wystawy.

Całość aranżacji wystawy świadczy o właściwym rozplanowaniu i dialogu z miejscem i jej właściwościami przestrzennymi. Omówione prace pokazują szybki progres w stosunku do projektów badawczych prezentowanych w dysertacji na stronach 48–51. Świadczy to o progresie i formy dostosowanej do odpowiedniej skali jak i prac wybranych do wystawy. Stanowiąc podsumowanie dotychczasowej aktywności.

Niekwestionowaną wartością pracy jest powoływanie się na doświadczenia wynikające ze wspólnej zabawy z synem, której przyczyną i skutkiem jest przecież miłość. Postawa ta znacząco wychodzi poza sztukę, daje asumpt do eksplorowania wielu aspektów życia społecznego, pozwala na niepodważalne poszerzenie perspektywy obserwacji i wynikających z tej współpracy wniosków. Pani Truchel powołuje się także na własne przeżycia z okresu dzieciństwa i nastoletności, studiów i doświadczeń wynikających z praktyki zawodowej. To szeroka czasoprzestrzeń, kalejdoskop obserwacji dopełniany pozawerbalnymi komentarzami struktur przestrzennych, modułów eksperymentów z barwą, transparentnością lub jej brakiem.

Konkluzja

Prezentowana rozprawa doktorska stanowi wkład w interdyscyplinarny rozwój sztuk wizualnych i projektowych. Teoretyczny i praktyczny proces twórczy Pani mgr inż. arch. Aleksandry Truchel świadczy o pasji twórczej i pogłębionym stosunku do podejmowanych artystycznych badań i eksperymentów strukturalnych.

Konkluzja, którą podpowiada nam Autorka, prezentując rozprawę i jej zwieńczenie – wystawę – może być taka, że kubatura rzeczywistości w takim samym stopniu jest budowana przez struktury widzialne, które możemy zapisać za pomocą modułów do współzależnej od nich warstwy mentalnej istniejącej zarówno w potencjalnym aktywnym odbiorcy procesu percepcji i recepcji, jak i samym kreatorze projektancie – artyście, wytwórcy danych sytuacji. Taka interpretacja otoczenia człowieka, kultury materialnej analizowanego konglomeratu ulotnej tkanki czasoprzestrzeni emocjonalnej wywołanych napięć, różnych co do skali nie-współmiernych jednak do wywołanych osobistych doznań jej poznawania, oddziałujących na nas źródłach emanacji dzieła sztuki, natury, sztuki dialogu i kształtowania człowieka, wprowadza za sprawą Pani Aleksandry Truchel nową techniczno-humanistyczną wartość doświadczenia spotkania z architekturą, dziełem sztuki, a nade wszystko – z drugim człowiekiem, z którym możemy prowadzić konwersację, wymianę doświadczeń nie na zasadzie mistrz – uczeń, ale w relacji równoprawnych partnerów pomimo naturalnych różnic wiekowych i życiowych ról. Postawa, którą przyjmuje Autorka w trakcie twórczych warsztatów, zajęć ze studentami, przekazując swoją pasję uważnego obserwatora i badacza i eksperymentatora, to postawa której źródłem jest entuzjazm towarzyszący zabawie dziecka, która porusza podczas życiowej podróży nie ciężar, ale bagaż wyobraźni.

Zaprezentowany na wybranych przykładach imperatyw zastosowania modularnego projektowania przez właściwy dobór dzieł przesuwają na drugi plan pisemną część pracy doktorskiej, niedopracowaną w stosunku do zrealizowanej prezentacji wizualnej tektoniki i jej aspektów konceptualno-estetycznych. Wybrane przez Panią Aleksandrę: *moduły jako jednostki powtarzalne, neutralne, są rzeczywiście częścią całości – budulcem finalnego dzieła, zyskującym nową wartość po zestawieniu w całość*. Fizyczne *Konstatacje artefaktów* zawarte w poddanej ocenie dysertacji osadzone są w tradycji sztuki nowoczesnej, ale praca *Etapy I* z układem mozaikowym, czarnych na licu kwadratów, zwanych w technice mozaiki tessare¹⁰, może uchodzić za nowy *opus tessalatum*, powiększony w stosunku do tradycyjnych antycznych kostek 0,7–1,5 cm. Idąc tym tropem natrafimy na Kazimierza Malewicza i jego obraz-ikonę(y) z motywem kwadratu, konceptualnego nadawania sensów sztuce geometrycznej. Prowadzi także do odkrywania współzależności struktur modułowych w opisywaniu rzeczywistości, w poszukiwaniu sensu i właściwego zapisu natury. Pani Truchel

---

¹⁰ W. Ślewiński, *Techniki malarskie, spoiwa mineralne*, Arkady 1983, s. 110.

podąża drogą nowatorską zainicjowaną przez Paula Cezanna. Zbieżne są także Jej opinie na temat procesu kreacji ze wspomnianym artystą. Strukturalnego studiowania natury w odkrywaniu zasad w nim zawartych: *Nie powinniśmy jednakże poprzestawać na przyswajaniu sobie pięknych formuł naszych sławnych poprzedników. Wyjdźmy poza nie, aby studiować piękno natury, starajmy się uwolnić od nich umysł, starajmy się wypowiadać zgodnie z naszym osobistym temperamentem. Czas i zastanowienie zmieniają zresztą z wolną naszą wizję i wreszcie przychodzi zrozumienie. [...] Ale wytrwałość prowadzi nas do zrozumienia tak wewnątrz, jak wszystkiego innego. Tylko stare nawyki hamują naszą inteligencję, która wymaga odcinania batem.*¹¹

*Można robić dobre rzeczy, nie będąc ani zbyt wielkim znawcą harmonii, ani kolorystą. Wystarczy mieć zmysł sztuki, i bez wątpienia zmysł ten jest postrachem mieszczucha.*¹²

Pani mgr inż. arch. Aleksandra Truchel udowodniła prezentowaną wystawą, że ma *zmysł sztuki*, dodając do dorobku znaczące osiągnięcie z zakresu sztuk plastycznych. Przekazuje nam nowy komunikat, że posiadany przez nią *zmysł sztuki*, został rozbudowany o intuicyjno-intelektualny model pracy z cechą prymarną spinającą pozostałe, a mianowicie konceptualność. Dzięki niej obserwacja natury i badanie jej właściwości przybiera formę opartą nie na *mimesis*, ale intelektualnej daleko posuniętej interpretacji i nadawaniu powstałym w tym procesie syntetycznym strukturom podmiotowej znaczeniowości.

Stwierdzam, że Pani mgr inż. arch. Aleksandra Truchel, Autorka rozprawy i wystawy doktorskiej: **BAGAŻ – O NAPIĘCIACH ZNACZENIOWYCH W MODUŁOWYCH OBIEKTACH PRZESTRZENNYCH, ZALEŻNIE OD SKALI I RELACJI Z OTOCZENIEM** posiada poszerzone kwalifikacje komplementarne do sztuk pięknych i spełnia wymogi Ustawy o stopniach i tytułach naukowych.

Popieram Jej wniosek o przyznanie tytułu doktora w zakresie sztuk plastycznych, w dyscyplinie artystycznej – sztuki piękne.

dr hab. TOMASZ MATUSEWICZ, prof. PP

Poznań, 5 września 2023 r.

¹¹ *Artyści o sztuce, od Van Gogha do Picassa*, wybór i oprac. E. Grabska i H. Morawska, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1969, s. 48.

¹² Tamże, s. 46.